

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.952.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 29. avgusta 1929.

Telefon št. 2552.

STEV. 100.

Delna opustitev trošarinskih registrov.

V trgovskih krogih prevladuje na-
pačno mnenje, da je vodenje registra
o nabavljenih in prodanih alkoholnih
pijačah po celi državi odpravljeno.
Istina je, da je ministrstvo financ
vodenje registra za manjše kraje odpra-
vilo, v ostalih krajih pa so točilci in
prodajalci alkoholnih pijač, to je vina,
piva, žganja itd. še nadalje dolžni vo-
diti register. Predmetni razpis mini-
strstva financ uvodoma priznava, da
je vodenje registra o nabavljenih in
prodanih pijačah za kontrolo prometa
neobhodno potrebno. V malih in za-
kotnih krajih pa niso redki slučajji,
da točilec ne zna pisati in da ne more
voditi registra ter bi težko dobil ose-
bo, ki bi zanj opravila to delo, ako ga
sam ne zna. Da se taki slučajji prepre-
čijo in točilci obvarujejo kazni, odreja
ministrstvo, da morajo registre o na-
bavljenih in prodanih količinah alko-
holnih pijač voditi samo točilci in pro-
dajalci, ki obratujejo v krajih (mestih,
trgih, vaseh in naseljih), ki imajo pre-
ko 200 prebivalcev. Za preprečenje
zlorab te ugodnosti morajo organi fi-
nančne kontrole večkrat, a najmanj
enkrat na mesec, nenadno kontrolira-
ti točilce, ki niso dolžni voditi registra
in se ob tej priliki prepričati, koliko
znaša njihova zaloga alkoholnih pijač.
Ne glede na priznano ugodnost se mo-
ra vsak točilec izkazati s potrdilom o
plačani trošarini za količine alko-
holnih pijač, katere ima na zalogi. Osta-

ne torej še nadalje obveznost, da mo-
ra biti vsaka količina alkoholnih pi-
jač kakor doslej krita z dokazilom, da
je trošarina plačana.

Glede števila prebivalstva, ki je me-
rodajno za določitev, kje naj se vodi
predmetni register in kje ne, je fi-
nančna direkcija odredila, da je me-
rodajno sedanje število prebivalstva,
če je to število uradno vsaj po občini
ugotovljeno in znano. Tam pa, kjer
sedanje število prebivalstva dotične-
ga kraja ni znano, je merodajno število
prebivalstva, ugotovljeno ob zad-
njem ljudskem štetju v l. 1920.

S priznano ugodnostjo glede vode-
nja registrov je finančna uprava vsaj
deloma upoštevala utemeljena priza-
devanja gospodarskih krogov, ki se že
leta bore proti registrom.

Borba ne gre za to, da se oteži kon-
trola, torej ne za to, da bi se intere-
senti izognili plačilu državne trošari-
ne, temveč edino in izključno za to, da
se preprečijo težave, ki so zvezane z
vodstvom registra. Finančna uprava
ima za zavarovanje državne trošarine
na razpolago tako učinkovita sred-
stva, da bi se smela brez nevarnosti
za svoje interese odreči registrom ne
le v manjših krajih, ampak povsod.

Prvi korak v tej smeri je storjen.
Prepričani smo, da bo finančna upra-
va sedaj, ko je registre delno opusti-
la, uvidela, da je učinkovita kontrola
mogoča tudi brez registrov.

bodo priredile avstrijske tovarne žar-
nic.

Prireditve pa ne bo omejena samo
na veliko, posebno prirejeno razstav-
no ulico, ampak se vrši obenem s tem
tudi tekmovanje za najlepšo izložbo.
K tekmovanju bodo pripuščeni tudi
lastniki trgovin v vseh drugih okrajih
Dunaja. Določilo se je celo posebne
dobitke za najlepše dekorirana okna
v zunanjih okrajih mesta. Tako ne bo
kontrastov in razočaranj za tujce, ki
bi šli ob teh dneh iz centra mesta v
okraje. Upoštevajoč veliko važnost ta-
kih prireditev za razvoj trgovine, so
trgovske korporacije določile cele
vrste dragocenih dobikov. Izdali so
se naravno točni pogoji za udeležbo
na tej tekmi.

Tekme se bodo smele udeležiti vse
stroke; študijska sekcija zveze izlož-
benih dekoraterjev polaga celo naj-
več vrednosti na to, da prepriča o
važnosti izložbene dekoracije za pri-
dobitev odjemalcev tudi zastopnike
takih branž, ki doslej niso pripisovali
dekoraciji izložbenega okna nikakega
pomena.

Z gornjo tekmo v zvezi se vrši tudi
posebna revija pripomočkov za deko-
racijo oken, kjer se bo pokazalo vse,
kar nudi industrija in trgovina za
ureditev moderne izložbe. Vse pridobi-
tve zadnjega časa na tem special-
nem polju se bodo pokazale posetni-
ku na tak način, da se bo lahko sam
že pri tej reviji prepričal o njih učin-
kovitosti za reklamo. Od modernega
cenika do umetniškega najlepšega iz-
ložbenega plakata, papir, stojala,
svetlobna reklama, plastični napisi
i. dr., vse bo na tej reviji.

Ali ne bi bilo tako tekmovanje iz-
ložbenih oken, pa tudi če bi se vršilo
v manjšem stilu, tudi pri nas mogoče?
Poizkuse takih tekem smo že imeli
tudi v Ljubljani, obnesli so se naj-
boljše, le žal, da se niso ponovili.

AMNESTIJA IN ABOLICIJA DE- JANJ, KAZNIVIH PO ZAKONIH O TAKSAH.

Na konkretno vprašanje je minister
za finance z razpisom z dne 21. julija
1929, št. 6778, odločil, da se zakon o
amnestiji in aboliciji nanaša tudi na
dejanja, kaznjiva po pravilniku o to-
čilnicah, kavarnah in prodajalnah al-
koholnih pijač, v kolikor gre za čisto
taksne, ne pa tudi, če gre za red-
nostne prestopke.

UVELJAVLJENJE PODALJŠANJA ZVEZNE POGODBE S ČSR.

Jugoslovanski poslanik in opolno-
močeni minister v Pragi dr. Angjeli-
novič in češkoslovaški opolnomočeni
minister Welner sta 27. t. m. izmenjala
ratifikacijske listine pogodb, ki so bi-
le podpisane 15. maja t. l. v Beogradu
in ki se nanašajo na podaljšanje za-
vezniške pogodbe med Češkoslovaško
in Jugoslavijo. Pogodbe so stopile s
tem v veljavo.

KONGRES LEKARNARJEV.

V Splitu bo 14. in 15. septembra kon-
gres Zveze lekarnarjev in magistrov
farmacije iz vse države. Na njem se bo
poleg drugega razpravljalo tudi o zaka-
nu o lekarnah.

Davčna uprava Ljubljana-okolica raz-
glašja, da so seznamki oseb, zavezanih
pridobnini, ki vsebujejo predloge davč-
ne uprave za odmero pridobnine za leto
1929 in dan razprave, razposlani župan-
stvom v razgrnitev za dobo 8 dni in jih
interesenti lahko vpogledajo.

Ivan Mohorič:

Na Holandsko.

(Nadaljevanje.)

Mannheim je četrtilijonsko mo-
derno mesto, ki leži ob izlivu Nekarja
v Reno. Na zapadni strani preko Re-
na se nahaja Ludwigshafen, znan in-
dustrijski centrum, ki je bil v dobi
zasedbe Porenja mnogokrat imeno-
van, Mannheim je mlado mesto. Pred
tremi stoletji se je nahajala v teh
krajih še mala ribiška vas, iz katere
je naglo postalo največje in najboga-
tejše mesto Badenske. Razvija se na
uprav ameriški način. Geometrič-
no ravne ulice, ki se v pravem kotu
križajo, napravijo na tujca prijeten
utis preračunane stvarnosti in težnje
po pravilnem oblikovanju in veselja
do ustvarjanja.

Mannheimu je bilo le malo časa so-
jeno, da je bil rezidenca pfalških
kurfürstov. Z letom 1720 je pričela
ta ponosna doba, ki je zapustila me-
stu šarmantne sledove. V tem času je
prišel Mannheim v duševnem življe-
nju do širše veljave. Na mannheim-
skem dvoru so se zbirali znameniti
umetniki in znanstveniki. Tu so našli
sijaja in podpore za uresničenje svo-
jih stremiljenj in tvornosti. Pod Napo-
leonom je prišel Mannheim pod Ba-
densko in v dobi tehnike se je pričel
uresničevati zanj sen velikega trgov-
skega središča ob izlivu dveh plovnih
rek.

Mannheim spada v zapadno širše
industrijsko okrožje Frankfurta in
šteje nad 300 velikih industrijskih
tvrdk in pristanišnih podjetij. Med
njimi so tovarne, ki uživajo svetovni
sloves. Mannheimsko pristanišče ob-
sega 831 ha ozemlja, na katerem je
zgrajeno 210 km železniških tirov in
58 km cest. Skupna dolžina poblež-
nih pretovarišč znaša 48 km. Sama
naravna lega Mannheima in pametna
komunalna politika vabijo vedno no-
va podjetja k naselitvi. Preko Mann-
heima vodi pot v Pfalzo, Saarsko
ozemlje ter dalje v Francijo. Na peri-
feriji mesta smo videli ogromne nove
stavbe tovarn in stanovanjskih hiš in
vil. Bujno pulzira življenje, preure-
jajo in tlakujejo se desetine kilo-
metrov cest in vse to v dobi, ko mora
plačevati Nemčija milijarde zlatih
mark za reparacije.

Niti v tej težki dobi Nemci ne to-
nejo v stagnaciji, ali topi resignaciji,
kakor bi kdo mislil. Nasprotno, zdi se
kakor da je poveljna doba potrojila
njihovo energijo, tvornost in borbe-
nost. Notranje mesto nas je očaralo z
vrsto monumentalnih stavb, mann-
heimski grad, v katerem je nameščen
muzej, velikanska mestna knjižnica
in grajska galerija, nadalje stari in
novi rotovž, Kunsthalle ter Rosen-
garten, svetišča slikarske in likovne
umetnosti ter glasbenega življenja, v
sredi mesta pa impozantni vodni stolp
z divnim parkom.

Od Mannheima smo zavili proti
vzhodu v Weinheim, ki leži že na
Hessenskem. Od tod vodi v direktni
črti proti severu na pobočju Oden-
walda krasna chausséeja proti Frank-
furtu. Užitek je voziti po teh cestah,
kjer brzina 100 km pri ravni trasi in
izbornem tlaku ni nič izrednega. Kras-
no negovani gozdovi se razvijajo ob
potu, promet na cesti raste, avto-
mobili drvijo v dolgih črtah drug za
drugim. Skozi Darmstadt, ki je znan
kot ponosen pionir na polju pridob-
itnega in gospodarskega zadružni-
štva, promotor na polju pohištvene

Kaj nam prinese novi srednješolski zakon.

Po dosedanjih poročilih se bodo
izvršile v ustroju naših srednjih šol
z novim zakonom v glavnem nasled-
nje izpremembe:

Glavni tip srednje šole je realna
gimnazija. Poleg nje obstojata čista
gimnazija in čista realka. Biti mo-
rejo popolne srednje šole z osmimi
razredi, ali pa nižje s štirimi raz-
redi. Za prehod iz četrtega razreda
v višji razred je predpisan izpit.
Matura bo še obstojala nadalje. Za
kvalifikacijo obstoja popolne ali nižje
srednje šole je predpisano gotovo šte-
vilo učencev. Ako v tretjem letu po-
polna srednja šola ne bo imela pred-
pisanega števila učencev, se bo redu-
cirala na nižjo. Ako nižja srednja
šola tri leta ne bo imela 170 do 180
učencev, se bo ukinila.

Privatne srednje šole morejo ob-
stojati le z dovoljenjem prosvetnega
ministrstva, vendar pa niso, kakor
državne, vezane na število dijakov.
Profesorji v privatnih šolah morajo
biti enako kvalificirani kakor v dr-
žavnih šolah. Iz privatnih šol pro-
fesorji ne morejo prestopati v držav-
ne z vračunanjem službenih let. Nove
privatne šole se ne bodo mogle več
snovati.

Razen privatnih morejo biti tudi
samoupravne šole. Te šole morajo
imeti popolnoma higijensko urejene
prostore in kvalificirane učne moči,
ki morejo preiti na državne šole z
vračunanjem službenih let.

Učni načrt predpisuje za vse šole
prosvetni minister. Učne moči more-
jo biti supletni, profesorji in stro-
kovni honorarni učitelji. V prihod-
njih dveh letih morejo biti za suplen-
te imenovani absolventi zagrebške in
ljubljanske univerze brez popolnega
profesorskega izpita. V ostalem se
zahteva za suplente diplomski izpit.
Po dveh letih suplenture morajo sup-
lenti polagati profesorski izpit. Ako

ga ne napravijo, se odpuste iz držav-
ne službe.

Pri presoji sposobnosti dijakov
imajo učitelji upoštevati vse okoli-
ščine, v katerih dijaki žive in ne
smejo ocenjevati samo trenutnega
znanja, temveč po duševnih sposob-
nostih dijaka sklepati o njegovi spo-
sobnosti. V tej smeri se imajo do-
govoriti vsi učitelji pri presoji vsa-
kega dijaka.

Mednarodni kongres deko- raterjev trgovinskih izložb.

Na Dunaju se vrši prve dni septem-
bra kongres, ki zasluži posebno po-
zornost tako glede velikega števila
udeležencev kakor tudi z ozirom na
poseben namen, kateremu ima slu-
žiti. V času od 7. do 9. septembra t. l.
se sestanejo na Dunaju strokovnjaki
dekoraterji izložbenih oken iz vseh
držav sveta, da potom mednarodne
idejne izmenjave pokažejo nova pota
višjemu razvoju izložbene umetnosti
in da dajo na tem polju nove impulze.
Umetnost urejanja izložbenih oken
je važen, danes nujno potreben faktor
v službi detajlnega trgovca in tako
neposredno tudi v službi celokupnega
gospodarstva države.

Ker se na Dunaju sestanejo prvi
strokovnjaki na tem polju, hočejo tr-
govci prestolice avstrijske republike
tudi dokazati, da je moderna in psi-
hološko pravilno uporabljena izlož-
bena umetnost v stanju, da uspešno
učinkuje na izmenjavo blaga tudi
že v par dneh. V dosego tega name-
na bo vodstvo kongresa izvedlo razne
mere. Glavno delo se tiče ureditve
posebne vrste ulice izložbenih oken,
ki bo šla preko celega Dunaja. Učin-
kovitost take prireditve si lahko pred-
stavljamo, če pomislimo, da bo v tej
ulici 900 trgovin z nad 4000 okni.
Vtis take vrste najlepše dekoriranih
izložb mora zadiviti vsakega. K temu
pride še zunanja dekoracija portalov
in posebna svetlobna reklama, ki jo

industrije in notranje dekoracije, smo pod večer prispeli v Offenbach na Maini in preko Wilhelmovega mosta v Frankfurt.

Frankfurt je najjačje trgovsko in bančno središče jugozapadne Nemčije, mesto tradicionalnih velesejmov, pomenen pobornik ideje združene Nemčije, mesto bogate politične in gospodarske zgodovine, trgovska metropola mednarodnega slovesa, katere ime in sloves sega daleč preko mej domovine. Zdi se mi, da zadostuje, če omenim, da je znašal letni dohodek frankfurtskega prebivalstva v najslabših časih, tik po stabilizaciji valute leta 1924, že pol milijarde zlatih mark in žiro promet pri Reichsbanki v Frankfurtu nad 14 milijard zlatih mark. Ni samo tradicija iz starih časov, da se je povzpela Frankfurt do svoje današnje gospodarske pozicije. Največ je k temu pripomoglo kanaliziranje Maine, ki je bilo izvršeno koncem 80. let, in danes omogoča Frankfurtu, da se je razvil v veliko rečno пристanišče, ki olajšuje in pocenjuje veleindustriji, ki se je koncentrirala v vzhodnem in zapadnem industrijskem okrožju Frankfurtu, dovoz in nabavo surovin. Mogočni daljnovodi dovajajo od nekarskih in manskih central električno energijo, premog dohaja po Reni iz Anglije in Porurja, deloma iz Saarskega; ostale surovine daje bližnja in daljna okolica. Danes šteje sam Frankfurt nad pol milijona prebivalcev brez gostonaseljene okolice od Hanaua do Höchst, kjer se nahajajo ogromni kolosi kemičnih tovarn I. G. industrije barv. Znanost in industrija, gospodarstvo in trgovska organizacija si podajajo v Frankfurtu roko. Izvrsno šolan naraščaj pospešuje kvaliteto delo, daje inicijativnost v gospodarstvu in dviga napredek v razvoju Frankfurtu. Moderni instituti in laboratoriji frankfurtske univerze, ki so jih zgradili in zasnovali dalekovidni meščani iz lastnih sredstev, omogočajo danes plodonosno sodelovanje aplikirane znanosti v industrijski praksi in pospešuje mogočno razvoj obeh v duhu potreb modernega časa in zavratnega tempa tehničnega napredka. Med frankfurtsko eksportno industrijo naj omenim predvsem razvito strojno industrijo, elektrotehniko, kemijo, usnjarsko industrijo in samoumevno cel niz drugih industrijskih panog za potrebe dnevnega življenja.

V Frankfurtu smo naleteli na prvega Jugoslavana, dr. A. Cuvaja, delegata zagrebske zbornice, ki je s svojo hčerko tudi potoval na kongres v Amsterdam. Prijetno, jasno solnčno jutro smo izkoristili za okrožno vožnjo po Frankfurtu. Pričela je pred glavnim kolodvorom, ki služi samo osebnemu prometu. Za brzovozno blago obstoja poleg njega poseben kolodvor. Tovorni kolodvor pa je ločen, da se omogoči velik dotok vozil in porazdelitev prometa med posameznimi odpravlilišči. Po široki Hohenzollerski cesti smo dospeli do prostranih velesejmskih zgradb. Frankfurtski sejm naše trgovstvo in industrija mnogo premalo pozna in obiskuje. Okrog ogromne slavnostne Halle se nahaja cela vrsta specialnih sejmskih zgradb, za razstave vzorcev Haus Offenbach, Haus Schuh und Leder, Haus Werkbund, Haus der Moden, Haus der Technik in druge. Dvakrat na leto se vršijo tu veliki mednarodni sejmi. Mi kljub vabilu frankfurtske sejmske uprave dosedaj še nismo poskusili tu na velikih živilijskih sejmih začetkom oktobra svoje sreče. Verujem, da je za začetek morda malo znanostno pojaviti se poleg kvalitetne Holandije in Danske z našimi malopoznanimi in nepriznanimi izdelki tu daleč na zapadu. Vendar treba bo pričeti, če tudi v začetku z denarnimi stroški in žrtvami in morda le s skromnimi propagandnimi uspehi. Treba se je afirmirati tu, treba je pričeti orati ledino, ako hočemo priti do sadov in žetve. Opozorjal sem g. zborničnega predsednika, da je resna želja frankfurtske sejmske uprave, da nas tu vidi in pozdravi in pritril mi je, da je Frankfurt pač vreden tega našega truda in poskusa.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Po svetu

Centralni zavod za izvedbo poljedelskih kreditnih operacij pripravlja rumunska vlada; v ta namen je poklicala v Bukarešto dva inozemska izvedenca, enega iz Francije, enega iz Nemčije.

Sindikati železnih plavžev na Poljskem je prodal lani za 34,76% več blaga kot v letu 1927. Najboljši odjemalci so bili domači. Brezpogodbno razmerje med poljskimi in ostalimi evropskimi producenti je okrepilo poljsko stališče glede izključne dobave za domači trg.

Obtok bankovcev v Avstriji se giblje okoli 1 milijarde šilingov.

Kritje bankovcev Angleške banke je padlo letos v avgustu prvič po letu 1925 pod 25%.

Ameriška avtomobilna tvrdka Chrysler je imela v prvi letošnji polovici 18.100.000 dolarjev čistega dobička (lani 11.69 milj.) in je porabila 6.650.000 dolarjev za izplačilo dividend.

Bata organizira v zllinskem okraju plantaže za sadjerejo; vsako leto jih pomnožijo za 50.000 sadik. Dalje financira Bata poljedelsko štacijo, ki naj pripomore k dvigu poljedelstva in k dvigu kvalitete poljedelskih produktov (mleko, sir, surovo maslo itd.).

Svetovna produkcija avtomobilov v letu 1925 je znašala 4.893.000 voz, dve leti na to 4.159.000, lani pa 5.203.000. Torej je bilo po nazadovanju v letu 1927 lansko leto zopet rekordno.

Nemška produkcija avtomobilov je dala leta 1925 ca 70.000 kosov, l. 1927 že 125.000, lani pa ca 150.000.

Spojitevno gibanje v nemški industriji lokomotiv je v splošnem zaključeno; zadnja večja etapa je bil sporazum med Friedrich Krupp d. d. in tovarno lokomotiv Hohenzollern d. d. Ta tovarna ne bo več izdelovala lokomotiv in bo dobila zato od Kruppa odškodnino.

Nova mednarodna sladkorna konferenca bo sklicana za začetek septembra v Bruselj ali v Amsterdam.

Poraba premoga v Avstriji je bila v prvi letošnji polovici za ca 600.000 ton večja kot v prvi lanski polovici; skoraj petina poviška odpade na domači premog.

Bolgarski pridelek tobaka obeta letos dosti boljši rezultat kot lani; strokovnjaki računajo s 25 milijoni kg proti 16 lanskim milijonom.

Ogrski kartel usnja, ki mu pripadajo največje tovarne usnja, se bo razšel.

V Majevici (gorovje v severozhodni Bosni) se vrši komisionelno iskanje za petrolejem.

V severoameriški bombaževi industriji se vršijo pogajanja glede fuzije. Dosegle se je priglasilo že veliko tvrdk, ki razpolagajo s poldrugim milijonom vreten.

Produkcija in eksport nemške radio-industrije sta zelo narasla; v prvi letošnji polovici je dosegel eksport vrednost skoraj 30 milijonov mark, za skoraj 7,5 milj. več kot v prvi lanski polovici. Nemčija eksportira zlasti v Anglijo, Holandsko, Italijo, Južno Ameriko, U. S. A. in Avstralijo. Seveda je tudi import precejšen, v prvi letošnji polovici n. pr. 5,9 milijona mark (lani 3,1), posebno iz Holandije, U. S. A. in Anglije.

Poljske tračnice za južnoafriške železnice se nekam čudno sliši, a je res. Narčanih je za te železnice 500 ton tračnic na Poljskem, ker je cena izdatno nižja kot cena mednarodnega kartela.

»Zenica«, železindustrijska d. d., ki pripada po večini jugoslovanski državi, je producirala leta 1927 nad 233.000 stotov litiga blaga, lani 272.000; v predvojnem letu 1911 je znašala produkcija 330.000 meterskih stotov. Čisti dobiček je znašal lani nad 1.100.000 Din.

Carino na uvoz avtomobilov v U. S. A. je finančni odbor senata znižal na 10 odstotkov.

Ponudbe in povpraševanja

Tvrdka Alois Gremser v Krnovu (Jagerndorf), Českoslovaška, namerava prodati opremo tovarne za sukno. Eventuelni interesi naj se obrnejo direktno na imenovano tvrdko.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Devizno poslovanje se je v pretečenem tednu vršilo vsakodnevno izjemno prostega dne sobote, ter je končni promet dosegel vsoto 20.981 milijona Din. Napram prometu prejšnjega tedna se je torej povišal za nad 7.051 milijona Din, t. j. nad 50% prošlotedenskega prometa.

Glede velikosti je bil najmočnejši promet na pondeljovem sestanku, ki je dosegel 5.358 milijona Din, za tem pa na petkovem sestanku, ki je znašal 4.807 milijona Din. Na ostalih dneh se je gibal promet med 3 in 4 milijoni Din.

Razmerje kritja dnevne potrebe se je v pretečenem tednu dokaj spremenilo in sicer tako, da je krila privatna ponudba nad tri četrtine celokupnega tedenskega prometa, t. j. za 15.844 milijona dinarjev.

Glede poedinih deviz je bil največji promet v Londonu z 6.217 milijona Din, za tem v New Yorku z 3.825 milj. Din. V drugih devizah pa izkazuje promet nastopne iznose; Deviza Trst 1.547 milijona Din, Curih 1.446 milijona Din, Dunaj 1.419 milijona Din, Praga 1.326 milijona Din, Berlin, Budimpešta in Pariz pa skupno 0.064 milijona Din.

Intervencija Narodne banke je bila v pretečenem tednu za nad pol milijona dinarjev manjša kakor v predzadnjem tednu in je znašala celokupno 5.137 milijona Din. Potrebo deviznega blaga je krila v devizi Curih za 1.228 milijona dinarjev, v devizi Praga za 1.196 milijona Din, v devizi Trst za 1.166 milijona dinarjev, v devizi Berlin za 0.543 milijona Din, v devizi Dunaj za 0.512 milijona Din, v devizi New York za 0.284 milijona Din, v devizi Pariz za 0.111 milijona Din in v devizi London za 0.097 milijona Din.

Promet v posameznih devizah je znašal v pretečenem tednu v devizi London 6.314 milijona Din, v New Yorku 4.109 milijona Din, v Trstu 2.713 milijona Din, v Curihu 2.674 milijona Din, v Pragi 2.522 milijona Din, na Dunaju 1.931 milijona Din, v Berlinu 0.573 milijona Din, v Parizu 0.122 milijona Din in v Budimpešti 0.023 milijona Din.

Tečaj posameznih deviz prikazujejo v splošnem padajočo tendenco. Konstantno sta notirala tečaja Curih 1095/90 in pa tečaj Praga 168/60. Čvrsto tendenco je kazal le tečaj Trst, ki je notiral na pondeljovem sestanku 297/85, na torkovem je sicer malo nazadovao na 297/75, od srede naprej pa beležil stalno 297/92 do konca tedna. Amsterdam je notiral na pondeljovem sestanku 22/8275, isto notacijo je kazal na torkovem in sredinem sestanku, za tem pa padel na četrtkovem sestanku na 22/8225 in je zaključil teden z notacijo 22/815. Konstantno padanje nam kaže notica Berlin in sicer v pondeljek tečaj 13/57, v torek in sredo se zniža tečaj 13/5675, za tem oslabi v četrtek na 13/5625 in beleži na zadnjem borznem sestanku 13/56. Bruselj beleži na pondeljek tečaj 7/9211, od srede do petka oslabi na 7/92 do 7/9205 in zaključil s tečajem 8/9178. Budimpešta beleži stalno tendenco od pondeljka do petka s tečajem 9/9441 in pade na petkovem sestanku na 9/9381. Dunaj je dosledno v nazadovanju. Od začetnega tečaja 8.0252 beleži na zadnjem sestanku 8/0219. Istotako vidimo nazadovanje pri devizah London, New York in Pariz, ki beležijo na prvem borznem sestanku 276/22, oz. 56/87, oz. 223/01 ter po dnevnem oslabiljenju zaključujejo s tečaji 276/03, oz. 56/82, oz. 222/85.

Efektno tržišče.

Efektno tržišče kaže dosledno mlačno tendenco. Tekom prejšnjega tedna je bila dne 19. avgusta 1929 zaključena Kranjska industrijska družba po tečaju 245 dinarjev in dne 22. avgusta 1929 Vojna škoda po tečaju 406/50 Din. Zanimanje za Kranjsko industrijsko družbo je bilo malo večje, toda ostalo je le pri notaciji denarja in sicer tečaj 245 Din. V drugih vrednostnih papirjih so pa ostale vse notacije neizpremenjene in brez zaključkov.

Lesno tržišče.

Polagama se pojavlja zopet živahnost v lesni kupčiji. Zadnje čase se je kupovalo blago le po gotovih naročilih. Za takozvano monte blago pa ni bilo nikakega resnejšega zanimanja. V bukovini je kupčija popolnoma mirovala. Sedaj pa je zopet povpraševanje za trgovsko blago v bukovini in hrastovini in sicer v vseh dimenzijah. Tudi v stavbenem lesu je zanimanje večje. Pretečeni teden se je zaključilo 8 vagonov tramov za Sušak pristanišče, 2 vagona remeljnov ter 1 vagon desk 18 mm, I., II., III., monte, paralelnih, očeljenih. Trdega lesa se je prodalo 2 vagona suhih, nezamanih plohov, 1 vagon testonov ter 8 vagonov hrastovih drv. Pomanjkanje vagonov se ponovno opaža in bati se je, da v prihodnji sezoni ne bo mogoče dobiti potrebno število vagonov za izvoz lesa.

Išče se pa sledeče blago:

Bukove železniške pragove za avstrijske železnice in sicer 50% I. kat., 2/60 m, 16/26, 16 cm; 50% II. kat., 2/60 m, 16/25, 15 cm. Cena naj se glasi za komad franko vagon jugoslovansko-avstrijska meja.

10 vagonov remeljnov, smreka, jelka, I., II., III., monte, ostrorobih, očeljenih, vezanih (4-krat z žico) v svežnje in sicer: 1 v. 4 m dolžine, 56 × 38 mm; 1 v. 4 m dolžine, 66 × 48 mm; 1/2 v. 5 m dolžine, 66 × 48 mm; 1/2 v. 5 m dolžine, 96 × 48 mm; 1 v. 4 m dolžine, 48 × 28 mm; 1/2 v. 5 m dolžine, 56 × 38 mm; 1/2 v. 4 m dolžine, 96 × 38 mm; 1 v. 4 m dolžine, 56 × 33 mm; 1/2 v. 4 m dolžine, 76 × 56 mm; 1/2 v. 4 m dolžine, 66 × 66 mm; 1/2 v. 4 m dolžine, 56 × 56 mm; 1/2 v. 4 m dolžine, 96 × 76 mm; 1 v. 4 m dolžine, 12 × 56 mm; 1/2 v. 5 m dolžine, 12 × 48 mm; 1/2 v. 5 m dolžine, 15 × 48 mm. Cena franko vagon meja via Djevdjelija. — Plačilo v Ljubljani.

Vsako množino bukovi, odnosno jelovih garnitur — dog za sode — 12 mm debeline, 7/40 in 7/60 m dolžine, 60—100 mm širine, brez zareze in peresa, brez ureze za dno, prostorna širina 1730 mm. Doga morajo biti paralelne, ostrorobe in cilindrično žagane, po možnosti samo bukove.

Vsako množino jelovih dna za sode, 12 in 15 mm debeline, 42 × 42 cm dolžine in širine, blago zdravo in suho, dno sestavljeno iz treh komadov, srednja širina 14 cm, vezano v svežnje. Cena za oboje franko vagon nakladalna postaja.

200 m³ rezane jelovine (smreka, jelka), ostrorobe, paralelne, očeljene, 4 m dolžine.

Deske od 16 m³ naprej, I., II., III., monte in sicer 40 m³ desk 12 mm, 40 m³ desk 18 mm, 80 m³ desk 24 mm.

40 m³ remeljnov (celih in polovičnih). Cena franco vagon Sušak pristanišče. Dobava takoj.

1 vagon škoret (smreka, jelka), 4 m, ostrorobe očeljeno in prizmirano na 17 cm širine, I., II., III., monte; cena franko vagon meja via Djevdjelija.

Hrastove neobrobjene plohe, od 60 do 130 mm debeline, od 2/30 m dolžine naprej, od 20 cm širine naprej. Cena franco vagon meja via Postojna, dobava do konca avgusta, plačilo akreditiv.

Ca. 200 m³ bukovihi plohov, neobrobjenih, ostrorobih, paralelnih, očeljenih, 27 mm debelih, od 2 m dolžine naprej, od 15 cm širine naprej, I., II., III., monte, cena franco vagon Sušak, odnosno meja via Postojna.

Ca. 60 m³ bordonalov (smreka, jelka), glava-glava 28 × 28 cm naprej, od 10 m dolžine naprej, franco vagon meja via Postojna.

Za takojšnjo dobavo se iščejo jelove antene: 10 komadov 21 m, srednji premer 20/21 cm, premer na vrhu 8/10 cm; 25 komadov 22 m, srednji premer 21/22 cm, premer na vrhu 8/10 cm; 5 komadov 23 m, srednji premer 24/25 cm, premer na vrhu 15/16 cm; 200 komadov 9 do 12 m, s srednjim premerom največ 10—11 cm. Blago mora biti obeljeno, isto naj bi se sekalo koncem septembra ali začetkom oktobra.

Ca. 1000 m³ tramov, uso Trst: 8 × 8 cm, 4 m 70, 5 m 350, 6 m 50, 7 m 50 komadov; 8 × 11 cm, 4 m 880, 5 m 830, 6 m 250, 7 m 110 komadov; 11 × 11 cm, 4 m 443, 5 m 950, 6 m 60, 7 m 50 komadov; 11 × 13 cm, 4 m 280, 5 m 1270, 6 m 1510, 7 m 35, 8 m 220 komadov; 13 × 16 cm, 4 m 100, 5 m 130, 6 m 1130, 7 m 380, 8 m 130, 9 m 10, 10 m 50, 11 m 10, 12 m 10 komadov; 16 × 19 cm, 4 m 10, 6 m 40, 7 m 20, 8 m 20, 9 m 20, 10 m 10, 11 m 10, 12 m 10 komadov; 16 × 21 cm, 5 m 13, 6 m 70, 7 m 90, 8 m 60, 9 m 20, 10 m 20, 11 m 20, 12 m 10 komadov; 19 × 21 cm, 8 m 10, 9 m 20, 10 m 10 komadov; 19 × 24 cm, 5 m 10, 6 m 10, 7 m 70, 8 m 50, 9 m 60, 10 m 60, 11 m 40, 12 m 30 komadov; 21 × 24 cm, 6 m 10, 7 m 10, 8 m 10, 9 m 10, 10 m 10, 11 m 10 komadov; 24 × 27 cm, 10 m 10, 11 m 10 komadov; 24 × 29 cm, 8 m 10 komadov; 27 × 29 cm, 9 m 10, 10 m 10, 11 m 10 komadov — franco vagon Sušak.

10.000 komadov hrastovih železniških pragov: dolžina: 2/65 do 2/80 m; višina: 13 do 13 1/2 cm; spodaj: 22 do 24 cm; zgornj: najmanj 14 cm. — Cena po možnosti fob Sušak.

Vagonske pošiljke hrastovih friz z 80% I. 20% II.; debelina 27/28 mm, širina 8, 9, 10, 11 cm, dolžina 1, 1.25, 1.50, 1.75, m. itd., s toleranco 10% courçons od 50, 60, 70, 80, 90 cm. Cena franko vagon meja via Jesenice.

Vagonske pošiljke hrastovih doules I.: dolžina: 50% od 115-120 cm (kubira se za 115 cm), 20% od 86-90 cm (kubira se za 86 cm), 15% od 75-85 cm (kubira se za 75 cm), 15% od 50-60 cm (kubira se za 50 cm); širina: pri 115/120 cm dolgih 3/4 od 8-11 cm in 1/2 od 11-15 cm; pri 86/90 cm dolgih 3/4 od 8-11 cm in 1/2 od 11-15 cm; pri 75/85 cm dolgih 3/4 od 8-11 cm in 1/2 od 11-15 cm; pri 50/60 cm dolgih 3/4 in od 6 1/2 do 8 cm in 1/2 od 8-11 cm in 1/4 od 11 do 15 cm; debelina: 25/27 mm (kubira se za 25 mm), 28/30 mm (kubira se za 28 mm), 31/33 mm (kubira se za 31 mm), 34/36 mm (kubira se za 34 mm), 37/39 mm (kubira se za 37 mm), 40/42 mm (kubira se za 40 mm), 43/45 mm (kubira se za 43 mm), 45/47 mm (kubira se za 45 mm). Cena franko vagon meja via Jesenice.

90 komadov ostrorobih hrastovih remeljnov, 11/11 cm, 3/80 m, roba popolnoma zdrava, brez napak. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Večje količine bukovih parjenih I. friz, v širinah od 8-12 cm ter dolžinah od 40 do 60 cm.

Hrastove deske, paralelne, ostrorobe, dolžina 1-15 m, širina od 11-14 cm, kvaliteta 70% I., 30% II. Cena franko vagon meja Postojna.

Večje količine brzojavnih drogov (smreka, jelka), obeljenih, ravni, zdravih, 10 m dolgih, s 5% od 8 in 9 m dolžine, premer v vrhu 11% do 14 cm. Cena leo vagon prihod Sušak, pristanišče, oziroma Reka. — Plačljivo proti nepreklicljivemu akreditivu.

Žitno poročilo.

V minulem tednu je ostala tendenca za pšenico nespremenjena slaba. Za izvoz ni bilo novih zaključkov v pšenici, ker so z dosedanjimi nakupi reflektanti pokrili popolnoma svojo potrebo. Za termin se kupčije ne sklepajo v pričakovanju še nadaljnjega nazadovanja cene pšenice. Vsaka sprememba cen je pa popolnoma odvisna od inozemstva in če bo cena pšenice na ameriških borzah poskočila, bo v zvezi s temi tudi ogrska in naša pšenica postala dražja. Pri sedanjih izredno nizkih cenah je postal riziko že tako malenkosten, da je skoraj izključena občutnejša izguba. Upoštevati je treba velik izvoz pšenice v juliju in avgustu, ki ne bo v poznejših mesecih ostal brez vpliva na ceno pšenice. Cene so ostale neizpremenjene. Ponudba blaga pa ni več tako velika, kakor v minulem tednu.

Tendenca za koruzo je nadalje slaba in so cene popustile za dve pari. Za staro koruzo je prav minimalen interes, za novo pa trenutno sploh ni interesa.

LISTEK.

A. Ogris: **Kako se je varčevalo v Sloveniji v letih 1927 in 1928?** (Nadaljevanje.)

Od povišja samoupravnih posojil odpade 44.4 milj. Din na obe oblastni hranilnici, na mestno ljubljansko in vrhniško. Relativno največjo porast hipotekarnih posojil izkazuje mestna hranilnica v Mariboru, ostale pa v le neznatnih zneskih. Stavbno gibanje se kaže v porastu ene in druge vrste posojil. Na posojilih na tekoči račun, ki so ob današnjih razmerah po svoji naravi pretežno dolgoročna posojila, odpade največji prirastek na največje tri hranilnice, katere stavijo poleg tega obrtnikom kredite na razpolago še s posredovanjem posebnih kreditnih društev.

Pogled na stanje vlog v imenovanih treh letih kaže pri regulativnih hranilnicah tendenco, po kateri raste moč in gospodarski pomen večjih med njimi dosti hitreje nego pa manjših. Ako jih razdelimo v tri skupine tako, da tvorijo prvo skupino one, ki izkazujejo koncem I. 1928 več kakor 100 milj. vlog na knjižice in na tekoči račun (mestna ljubljanska in mestna hranilnica v Mariboru), drugo skupino 5 hranilnic, katere imajo po več kakor 25 milj. Din vlog (mestne hranilnice v Kranju, Novem mestu, Celju, Radovljici in oblastna hranilnica v Ljubljani), v tretjo skupino pa ostalih 21 hranilnic, pokaže indeks vlog na knjižice glede razvoja v poslednjih dveh letih to-le razmerje:

	1926	1927	1928
1. skupina	100	145	163
2. skupina	100	112	126
3. skupina	100	93	102

Za oves, ječmen in rž je ostala cena popolnoma neizpremenjena.

Pšenična nularica iz stare pšenice je 10 par dražja od nove.

Na Ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon rži, 1 vagon ovs, 1 vagon koruze in 9 vagonov pšenice.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozna, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dne, 262.50-265 Din.

Bačka pšenica nova: uzančno blago brez doplačila, dobava promptna, mlevska vozna, slov. postaja, plačilo v 30 dne, 260 do 262.50 Din.

Pšenična moka 0/g: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga, 292.50-295 Din.

Koruzna »La plata«: dobava promptna in meseca septembra začarjenj, slov. postaja, plačilo v 30 dne, 292.50-295 Din.

Koruzna bačka: zdrava, rešetana, mlevska vozna, slov. postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dne, 258.50-260 Din.

Koruzna bačka: zdrava, rešetana, navadna vozna, slov. postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dne, 265-267.50 Din.

Ječmen bački ozimni novi: 68/67, 217.50 do 220 Din.

Oves bački novi: slov. postaja, navadna vozna, 240-245 Din.

Tendenca: mirna.

Tečaj 28. avgusta 1929.	Povpr. ševanje Din	Ponudb. Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.82
Berlin 1 M	13.5425	13.5725
Bruselj 1 belga	—	7.9156
Budimpešta 1 pengő	—	9.9853
Curich 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šilling	—	8.0142
London 1 funt	275.66	276.36
Newyork 1 dolar	—	56.82
Paris 100 fr.	—	222.85
Praga 100 kron	168.26	169.06
Trst 100 lir	—	297.70

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev, Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližini in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 3. septembra t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravateljiski sobi. Prevodne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasniti ali svet v zadevah, katere zastopa zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zgledajo.

Podobno tendenco opazujemo pri vseh vrstah denarnih zavodov tudi v drugih deželah in pomenjajo gorenje številke torej le ilustracijo dejstva, da so v našem denarnem gospodarstvu pri delu iste moči.

Isto posvedoča indeks, izračunan po podatkih društva bank, L. Mohra.

Po njih znaša indeks hranilnih vlog: za celo državo 100 104 106 za zagrebške banke 100 92 119 za beograjske banke 100 136 152 za ljubljanske banke 100 120 130

Posebno očitno se prikaže ta tendenca, ako primerjamo porast vlog na tekoči račun v Sloveniji. Ta indeks je znašal:

	1926	1927	1928
pri večjih bančnih zavodih	100	113	137
pri manjših bančnih zavodih	100	101	104
pri večjih regulativnih hranilnicah	100	119	146
pri manjših regulativnih hranilnicah	100	93	121

Pa poglejmo, kako se pri regulativnih hranilnicah porast vlog izraža v gibanju bilančnih postavk. Glede vseh regulativnih hranilnic prikazujejo celotni indeksi to-le razmerje:

Indeksi:	1926	1927	1928
vlog na knjižice	100	115	128
vlog na tekoči račun	100	115	140
obeh vrst vlog	100	115	132
hipotekarnih posojil	100	123	141
občinskih in korporacijskih posojil	100	146	261
posojil na tekoči račun	100	127	155
vseh posojil	100	129	165
naložb pri bankah	100	98	99

V absolutnih številkah izražena kažejo gorenja razmerja v celoti to-le podobno:

Zahteve naših vinogradnikov.

V zadnji številki »Trgovskega lista« smo poročali o anketi za omiljenje vinogradniške krize, ki se je vršila v Splitu in na kateri so bili zastopani tudi vinogradniki iz Slovenije. Po daljši debati, katere potek smo v glavnih točkah že priobčili, se je sprejela soglasno naslednja resolucija:

1. Potreben je zakon, ki bi veljal za vse pokrajine naše države in ki bi vseboval najradikalnejše določbe proti umetnemu povišanju količine vina odnosno proti jačanju vina ali mošta v nižinskih pokrajinah, ki so priprave za druge kulture. Izvozu vina mora vlada posvetiti posebno pažnjo, politika naše države v tem pogledu pa se ima ravnati po zahtevah zunanjih kupev in dotičnega tržišča. 2. Vse državne in samoupravne (oblastne in občinske) dajatve na vino ne smejo skupaj znašati več, kakor 100 Din pri hl. Od tega zneska naj država odredi odgovarjajoče dele za občine in one oblasti, v katerih se vino konsumira. Tudi se ne bi smele odobravati nikake druge dajatve, v kakršnikoli obliki, kakor n. pr. taksa za izvoz vina, kaldrmina itd. Pri današnji skupni trošarini od 250 Din na hl znaša trošarinska obremenitev vina v Dalmaciji 70 do 80% vrednosti vina, v nekih drugih pokrajinah pa celo do 100%. Ta obremenitev je glede na slab konsum v naši državi pretežka. 3. Najbolj vinorodni pokrajini Dalmacija in Hercegovina, se nahajata na periferiji naše države ter sta od močnejših konsumnih središč precej oddaljeni. To dejstvo se mora upoštevati tudi v prevoznih tarifah, in sicer tako, da bi se do 100 km plačevala lokalna tarifa, za nadaljnjih 100 km pa naj bi se tarifa znižala za 50%. Za izvoz dalmatinskega in hercegovinskega vina naj se uporablja kriterij današnje luške tarife. Potrebno je tudi, da se naša država čim prej pogodi s sosednimi državami glede direktnih železniških tarif. 4. V zvezi s temi

glavnimi postulati naj bi se s posebnimi zakonskimi in upravnimi ukrepi obremenil konsum onih brezalkoholnih pijač, ki zmanjšuje konsum naravnih pijač.

ZADRUŽNI KONGRES V LJUBLJANI.

Zadružni kongres v Ljubljani se vrši v nedeljo dne 1. septembra t. l. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Otvoritev kongresa bo ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red je sledeč:

1. Otvoritev kongresa.
2. Referati:
 - a) Ing. I. M. Varga: Desetletnica obstoja in dela Glavne zadružne zveze.
 - b) Dr. Joža Basaj: Zadruha in zadružna zakonodaja.
 - c) Ing. Vojislav Gjurdjević: Zadružništvo kot nov ekonomski sistem.
 - d) Miloš Štibler: Naše zadružno šolstvo in sredstva za njegovo pospeševanje.
 - e) Nikola Jagatić: Sedanji principi zadružne organizacije.
 - f) Marin Glavina: Življenjski problemi našega agrarnega zadružništva.

Trgovina.

Za dopustitev dohoda inozemskih vlačilcev v prekop kralja Petra in kralja Aleksandra vsaj za dobo treh mesecev se je zavzela zveza trgovcev in eksporterjev v Somboru. Sedaj nimajo te pravice, bilo bi pa v korist jugoslovanskega žitnemu eksportu.

Eksport iz Jugoslavije v Avstrijo stalno pada. V prvi polovici I. 1927 je znašala pasivnost trgovske bilance 65.6 milijona dinarjev; lani v isti polovici že 152.4 in letos 192.5 milj. Din.

Pod vodstvom nemške tvrdke čevljev Bernhard Lazarus und Söhne v Berlinu se pripravljajo več nemških tvrdk za združitve v skupno prodajno organizacijo.

Rusi so v Češkoslovaški nakupili v juliju za 126 milj. Kč blaga in sicer za 10.1 milj. železnine, za ostali znesek pa skoraj izključno tekstilije.

Otvoritev prireditve Ljubljana v jeseni

Jesenska prireditve Ljubljanskega velesejma »Ljubljana v jeseni«

se otvori dne 31. avgusta in traja do 9. septembra.

Običajna slavnostna otvoritev odpade. Vstop za občinstvo je v soboto 31. avgusta od 9. ure dalje.

Prirastki so znašali (v milijonih Din):

	1925	1926	1927	1928
vseh vlog	132.9	141.1	93.9	106.8
vseh posojil	76.5	109.8	99.0	125.2
naložb	+ 65.7	+ 6.1	- 2.6	+ 2.0

Da zadostje povpraševanju po kreditih, so regulativne hranilnice v poslednjih dveh letih prirastke vlog porabile za nove kredite in skrite deloma celo svoje naložbe pri bankah. Zato in pa zaradi položaja na trgu z državnimi papirji se tudi ne večajo njih naložbe v efektivnih, temveč se zmanjšujejo; to poslednje zlasti tudi zaradi odpisov vojnih in predvojnih posojil, katera so jim napravila tako ogromno škodo. Ravno tako se po bilancah ne večajo naložbe v menicah; menični promet pa vseeno kaže vzpenjavo tendenco. Po bilancah so znašale naložbe (v milijonih Din):

	1926	1927	1928
v menicah	36.2	41.7	34.5
v efektivnih	50.1	58.6	52.6

ali po indeksnih številkah:

	100	115	82
menice	100	115	82
efekti	100	89	89
meničnega prometa	100	107	123

Posamezne skupine regulativnih hranilnic (glej gorenjo porazdelitev) prikazujejo po bilancah I. 1928 te-le uspehe (v milijonih Din):

	I.	II.	III.
skupina skupina skupina	225.2	146.3	178.9
vloge na knjižice	236.4	41.9	6.1
vloge na tekoči račun	461.6	188.2	185.0
vloge skupaj	74.8	30.7	52.7
hipotekarna posojila	63.6	38.9	22.1
občinska posojila	221.1	37.9	27.9
posojila na tekoči račun	359.5	107.6	102.7
posojila skupaj	11.3	9.6	19.6
menice	32.8	11.2	8.7
efekti	45.8	77.9	46.3
naložbe	89.9	92.7	74.7
skupaj			

K vlogam na knjižice pripisane obresti znašajo I. 1926: 19.1, I. 1927: 22.4 in I. 1928: 25.9 milijonov Din, tako da znašajo te obresti v % celotnega prirastka vlog na knjižice I. 1927: 34.2%, I. 1928 pa 46.6%.

Pri tretji, pa ne še le na tretjem mestu važni vrsti naših denarnih zavodov, pri kreditnih zadrukah, je izračunavanje hranilnega prometa dosti težavnejše. Ze njih število, ki se bliža številu 450, povzroča privatnemu nabiralcu podatkov težave, počakati pa, da bodo vsi računski zaključki na razpolago, bi pomenjalo počakati do prihodnje spomladi. Iz tega razloga se moramo zadovoljiti s cennitvijo. To moremo tvegati tim prej, ker smo mogli uporabiti računске zaključke več ko polovico poslujočih kreditnih zadrug; vloge teh zadrug so koncem leta 1928 tvorile več kakor štiri petine vseh vlog pri zadružnih zavodih. Ako torej izračunamo podatke, ki manjkajo skoraj edino glede manjših podeželskih posojilnic, s pomočjo Klier-ove metode, smemo po dosedanjih izkustvih te metode upravičeno upati, da razlike med tako dobljenimi končnimi podatki in podatki, katere bi dala predelava celotnega gradiva, ne bodo takšne, da bi pravilni presoji celokupnih rezultatov mogle biti posebno v kvar. Ker pa so tudi med zadružnimi zavodi velike razlike, jih porazdelimo na tri skupine tako, da tvorijo prvo skupino one, najhujše, večinoma v podeželskih vaseh poslujoče posojilnice, ki I. 1926 niso izkazovale več kakor 2 milijona Din vlog (na knjižice in tekoči račun), drugo skupino one, ki so izkazovale v imenovanem letu od 2 do 10 milijonov vlog, tretjo skupino pa ostale posojilnice.

(Konec prihodnjic.)

Razno

Največji šlezijski papirni koncern je prešel v angleške roke. Combined Pulp and Paper Mills Ltd. v Londonu, ki poseduje v Nemčiji že več papirnic, je kupila majoriteto največjega šlezijskega papirne koncerna, obstoječega iz vrste dobro opremljenih in rentabilnih tovarn. Zlasti si je s tem nakupom ustvarila širok temelj za staničnino (Zellstoff). Angleško podjetje stopa s tem v prvo vrsto nemških staničnih in papirnih koncernov in pomnoži brez zvišanja kapitala svoje produkcijske možnosti na trikratno dosedanje izmero. Skupna produkcijska kapaciteta koncerna bo prekoračila v bodoče 150.000 ton.

Rudarska konjunktura v Českoslovaški. Produkcija českoslovaških plavžev in jekla je znašala v juniju nad 142 tisoč ton surovega železa in nad 191.000 ton surovega jekla, se je gibala torej približno na višini lanskega leta. Produkcija rjavega premoga je bila v juniju za 25.000 ton večja kot v lanskem juniju, produkcija črnega premoga za 91 tisoč ton večja in produkcija koksa celo za 68.000 ton večja. Deloma je to v zvezi z dejstvom, da se ljudje že sedaj zalagajo s kurivom za zimo. Zadnja zima jih je napravila previdne.

Borza dela v Mariboru. Od 18. do 24. avgusta t. l. je dela iskalo 87 moških in 75 žensk, tedaj 162 oseb. službenih mest je bilo 11 prostih, delo je dobilo 77 oseb, in sicer 36 moških in 41 žensk, odpotovalo jih je 26, odpadlo pa 84, koncem tedna je bilo še 429 v evidenci; od 1. januarja do 24. avgusta pa je dela iskalo 3091 moških in 2156 žensk, 3292 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 1262 moških in 1321 žensk, 892 jih je odpotovalo, 2157 pa odpadlo.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 12 viničarjev, 6 železostugarjev, 4 mazarji, 4 mizarji, 2 strojna ključavničarja (samostojna delavca), 1 kamnosek, 2 stabna ključavničarja, 4 sodarji, 1 kolar, 1 tapetnik, 2 podkovska kovača, 1 kovač za orodje, 12 soboslikarjev, 6 trgovskih potnikov, 2 žagarja, več vajencev (kleparske, usnjarske, mizarske, pekove, in kovaške obrti) in tudi 10 dekel, 2 kuharici k orožnikom, 18 kuharic, 38 služkinj, 2 sobarici, 2 vzgojiteljici, 30 kuharic za v švico, 1 otroška vrtnarica, 3 šivilje za obleko, 2 podnatkarici, 1 natakarica, 2 postrežnici, 1 boljša gospodinja, 5 šiviljskih vajenk in 1 varuška.

Med Javo in Kubo se je dosegel sporazum, glasom katerega bo Kuba svojo prodajo na enak način omejila kot Java. Vrh tega je izrekla Kuba svojo pripravljenost, da omeji produkcijo na 4 do 4½ milj. ton. Na evropske sladkorne producente je izšel poziv glede nove ureditve eksporta.

„Liubljana v jeseni“.

Legitimacije za obisk jesenske prireditve »Liubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra so že v prodaji. — Dobe se po Din 30— pri vseh večjih delavnih zavodih, županstvih, raznih društvih in v Ljubljani pri sledečih tvrdkah: Putnik, Josip Zidar, Češka industrijska banka, Obrtna banka, Jugoslovanska banka, Jadransko-podunavska banka, Zadruga gospodarska banka, Prva hrvatska štedionica, Ljubljanska kreditna banka, Slovenska banka, Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Aloma Company, Zadruga banka, Brezalkoholna produkcija, Kmetijska družba za Slovenijo, Komercialna banka, Posredovalec. Zavodi, trafike itd., ki teh legitimacij še nimajo v razpečevanju, pa jih žele prodajati, naj se takoj obrnejo na Urad velesojma. Občinstvu priporočamo, da se posluži te ugodne prilike in si nabavi legitimacije že v predprodaji, da se ne bo treba nastavljal ob času prireditve pri sejmskih blagajnah.

Železniške olajšave so dovoljene udeležencem jesenske velesojmske prireditve »Liubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra. Naša država je dovolila 50% popust, Italija 30%, Avstrija, Českoslovaška, Madjarska, Nemčija, Rumunija pa 25% popust. Za prevoz razstavnega blaga velja razen v Nemčiji 50% popust.

Hišni domači obrti Slovenije bodo gotovo eden izmed najbolj zanimivih delov na jesenski razstavi od 31. avgusta do 9. septembra v Ljubljani. Oficijski katalog bo prinesel informativen članek o tem iz peresa priznanega strokovnjaka g. ravnatelja Božo Račiča.

Kmetijsko-strojna razstava bo priključena letošnjemu jesenskemu velesojmu od 31. avgusta do 9. septembra. Kmetijsko-strojni oddelek bo obsegal vse vrste kmetijskega orodja in strojev, ki jih rabimo pri poljedelstvu in travništvu, pri živinoreji in mlekarstvu, pri sadjarstvu in vrtnarstvu, pri vinogradništvu in kletarstvu. Razstave se bodo udeležile domače in tuje tvrdke. Ta razstava bo nudila našim gospodarjem ugodno priliko za ogled in nakup najboljšega orodja in strojev. Današnje kmetijstvo je navezano na stroje, da si s tem po eni strani olajša delo in ga ceneje izvrši, po drugi strani pa, da različna dela izpopolni in jih hitreje opravi. Pri vseh strokah našega kmetijstva si danes pomagamo z izboljšanjem orodja in strojev in kar posameznik ne more na tem polju doseči, to lahko store včlanjeni posestniki strojne ali druge zadruga. Marsikaj dobrega se je že doseglo s stroji, vendar še premalo. Stroji se v svoji sestavi in delu od leta do leta izpopolnjujejo. Važno je, da te spremembe zasledujemo. Za to nam nudi kmetijsko-strojna razstava najlepšo priliko.

Mlekarstvo na kmetijskem oddelku jesenske razstave »Liubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra. — Ne le praktični mlekarji, ki predelavajo mleko v maslo in sir, marveč tudi lastniki mlekar, odnosno odborniki mlekarstev, so čisto trdno prepričani, da so njihovi mlečni izdelki najboljše. Le s kakovostnimi tekmami na razstavah je mogoče tako često povsem zmotna prepričanja uspešno ovreči in otvoriti pot k izboljšanju izdelkov. Na razstavah lahko vsakdo sam primerja dobroto svojih izdelkov napram dobroti izdelkov drugih domačih ali tudi inozemskih na svetovnem trgu že vpeljanih mlekar ter odloči smernice sprememb v svoji izdelovalni tehniki. Vsaka šola pa nekaj stane. Udeleževati se razstav bodisi kot sodelujoč, bodisi kot gledalec, je moralna dolžnost vsakega posameznika, ki se bavi z mlekarstvom izdelki. Razstava predstavlja najcenejšo in posebej še za mlekarstvena praktika in kmeta najboljše šolo. Zato vsi mlekarji na obisk velesojma v Ljubljani od 31. avgusta do 9. septembra.

ZUNANJA TRGOVINA U. S. A. RASTE.

Skupna eksportna vrednost v zunanji trgovini U. S. A. je izkazana za prvo letošnje polletje z 2627 milijoni dolarjev proti 2378 milijoni v prvi lanskii polovici. Skupna vrednost importa se je dvignila od 2036 milj. dolarjev na 2285 milijonov. Bilanca je bila tako lani kot letos aktivna; posamezni meseci nudijo seveda precej različno sliko. Eksport zlata je padel.

Hmelj.

X. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 28. avgusta 1929. Obče obiranje hmelja, ki se je pričelo dne 16. t. m., je v polnem teku. Zaradi pomanjkanja obiravcev in zbog nizkih cen ostali bodo nekateri nasadi neobrani. Dosedaj obrano blago je lepo zelene barve in dobre, do prav dobre kakovosti. Le sporadično se nahajajoči pozni hmelj je postal vsled peronosporne neposredno pred okobuljenjem rjav in je torej uničen. V zadavi kupčije se ne more nič kaj poročati. Posamezne bale so bile kupljene v svrhu vzorcev po 10 do 15 Din za 1 kg. — Društveno vodstvo.

Dobava-prodaja

Dobave. Saobračajno - komercialno oddeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. septembra t. l. ponudbe glede oddaje 100 komadov sparnih cevi v popravilo. — Gradbeno oddeljenje Direkcije državnih železnic v

Ljubljani sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe glede oddaje pleskanja mostu čez Dravo pri Mariboru. — Mašinsko oddeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. septembra t. l. ponudbe glede dobave 19 komadov acetilenskih svetilk in 14 parov škornjev. (Pogoji so na vpogled pri posameznih oddeljenjih.) — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 5. septembra t. l. ponudbe glede dobave 6 vagonov krajnikov, 120 komadov črne železne pločevine in 50 kg ploščatega železa. — Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 11. septembra t. l. ponudbe glede dobave 6000 kg riža, 2400 kg kave in 4000 kg masti. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 11. septembra t. l. ponudbe glede dobave 110.000 komadov kapsul; do 14. septembra t. l. pa glede dobave 10.000 kg tračnic. — Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 12. septembra t. l. ponudbe glede dobave 1700 kg žebeljev za tračnice. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 13. septembra t. l. ponudbe glede dobave transformatorjev, delov za jamske vozičke, rastalnih trakov, karborundum-praška in smirkovega platna. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. septembra t. l. pri Komandi I. divizion konjičke artilerije v Slovenski Bistrici glede dobave živil (krompir, zelje, fižol, testenine, zdrob, sladkor, kis, riž, čaj, kava itd.). — Dne 11. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 170 plošč pločevine. — Dne 12. septembra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko oddeljenje v Beogradu, glede dobave 1157 komadov križnih nožev; dne 14. septembra t. l. pa glede dobave 1.750.000 komadov vreč od jute. — Dne 18. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1000 kg volne za stenj. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so zainteresentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 11. septembra t. l. se bo vršila pri Komandi 39. pešadijskega polka v Celju ofertalna licitacija glede dobave živil (zelje, riž, testenine, zdrob, fižol, sladkor, slive, olje, kis, čaj) ter glede dobave mila za pranje, sode, sirkovih metelj itd. — Dne 12. septembra t. l. se bo vršila pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija glede dobave 200.000 kilogramov ovsa. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.) — Dne 12. septembra t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddeljenju Ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija glede dobave 10.000 komadov izolatorjev. (Pogoji so na vpogled pri blagajni Ministrstva za gradbe, Masarykova ulica 2.) — Dne 12. septembra t. l. se bo vršila pri Mašinskem oddeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 5000 kg gnetilnega masilnega materiala. (Pogoji so na vpogled pri istem oddeljenju.)

„SPECTRUM“ D. D. tvornica ogledal in
LJUBLJANA VII. Celovška 81 Telef. 2343
ZAGREB, OSIJEK — Središnja: ZAGREB

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. — »Pin« — navadna ogledala.

KUVERTA

Tvornica kuvert in
konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot št. 1
• DRUŽBA z o. z. • Karlovska cesta št. 2

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga sveže prazne kave, mletih zrn in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte ceniki!

Štev. 19.678

V Ljubljani, dne 27. avgusta 1929.

Razglas.

Razpisujem

1. pismeno ofertno licitacijo za zgradbo vodovoda na oblastnem veleposestvu v Ponovičah pri Litiji.

Licitacija se bo vršila dne 7. septembra 1929 ob 11. uri dopoldne v prostorih gradbenega oddelka oblastne samouprave, Gosposka ulica št. 15/I. kjer so razglašeni na oglasni deski vsi podatki.

Komisar Oblastne samouprave oblasti ljubljanske:
Dr. Marko Natlačen s. r.

TISKARNA MERKUR
se priporoča za tisk

- KOLEDARJEV - za leto 1930.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne priloge. — Raznovrstno rudniško vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!